

Het Thomas Evangelie

Deel 2:

Dualiteit en vereniging
van tegendelen

Deel 2: jin en jang, vrouwelijk en mannelijk: dualiteit en vereniging van tegendelen.

Logion 22

Jezus zag een paar zuigelingen. Hij zei tegen zijn leerlingen:

‘Zij die ingaan tot het Koninkrijk, lijken op die zuigelingen.’

Ze vroegen hem: ‘Moeten wij dan kinderen worden om in te kunnen gaan tot het Koninkrijk?’

Toen sprak Jezus tot hen: ‘Als jullie de twee één maakt, en als jullie het binnenste maakt als het buitenste,

En het buitenste als het binnenste

En het bovenste als het onderste

En het onderste als het bovenste

En als jullie het mannelijke en het vrouwelijke één en hetzelfde maakt, zodat het mannelijke niet meer mannelijk en het vrouwelijke niet meer vrouwelijk,

Als jullie je vleselijke oog vervangt door een innerlijk oog

En je lijfelijke hand vervangt door een geestelijke tastzin

En je loopbaan vervangt door een levensweg

En je uiterlijke verschijning vervangt door het beeld Gods in de ziel,

Dan zullen jullie ingaan tot het Koninkrijk.’

Logion 101

Jezus zegt:

Wie niet zijn vader en zijn moeder haat, zoals ik,
Kan niet mijn leerling zijn.

En wie niet zijn Vader en zijn Moeder liefheeft, zoals ik, kan ook niet mijn leerling zijn.

Want mijn moeder baarde mij voor de dood,
Maar mijn ware Moeder, de Heilige Geest, baarde mij voor het Leven.

Logion 55

Jezus zegt:

Wie zijn vader en zijn moeder niet haat, kan geen leerling van mij zijn

En wie zijn broers en zusters niet haat

En niet zijn kruis opneemt zoals ik, hoort niet bij mij.

Logion 48

Jezus zegt:

Als twee vrede met elkaar in één huis, kunnen ze tegen een berg zeggen:

‘Ga opzij’ en dan gaat hij opzij.

Commentaar:

In de dynamiek van de tegendelen jin en jang mogen we nooit in eenzijdigheid verstarren. Altijd moeten we beseffen dat vanuit de heelheidsgedachte beide polen belangrijk zijn en niet zonder elkaar kunnen. Een prachtig beeld voor heelheid (zij het onbewust) is de psyche van een nog onbedorven, zuiver kind: het is nog geheel ingebed in wat Jung het Zelf zou noemen, en zich nog van geen tegendeel bewust. Jezus verwijst naar de noodzaak om als volwassene deze innerlijke staat te bereiken, maar nu bewust. Dat is dus níet hetzelfde als kinderlijk worden. Het gaat om een bewustzijnshouding dat kan kijken vanuit het besef dat tegendelen nooit op zichzelf slaan en altijd samenhangen. Want alleen dan kun je loskomen van een beperkte visie en contact leggen met het Al, wat Jezus verwoordt als ingaan tot het Koninkrijk.

Hij licht dat verder toe door aan te dringen op het vervangen van uiterlijke of tastbare zaken door innerlijke wegen, wat hij het duidelijkst maakt door te vragen om de uiterlijke verschijning, dus dat wat je in de spiegel ziet, te vervangen door jezelf te zien als uitdrukking van het Ene, het Goddelijke, het Al, zoals we in het vorige deel hebben gezien.

Heelheid betekent in alle opzichten de twee één maken; heel belangrijk is de uitspraak dat je het mannelijke en vrouwelijke een en hetzelfde maakt, zodat

het mannelijke niet meer mannelijk en het vrouwelijke niet meer vrouwelijk is.
(logion 22)

Vanuit Jungiaans standpunt kunnen we hier de dynamiek van animus en anima in zien. Wil je als mens héél worden in psychologisch opzicht, dan is het van belang dat de man met zijn mannelijk bewustzijn zich verbindt met het vrouwelijke tegendeel in zijn onbewuste: zijn anima. Alleen door zich daarmee te verbinden zal hij innerlijk in contact met het vrouwelijke, het irrationele, het spirituele en zijn gevoelsleven komen, zodat hij meer in balans is.

Voor een vrouw betekent het dat ze haar vrouwelijk bewustzijn moet verbinden met haar innerlijke mannelijke kracht in haar onbewuste, haar animus. Alleen door zich daarmee te verbinden zal ze haar eigen onderscheidende vermogen versterken, haar eigen visie, haar eigen kracht, haar eigen zelfstandige weten, en haar eigen koers durven en kunnen varen. Als draagster van spirituele waarden kan een vrouw deze pas echt vorm geven en leven als ze in haar kracht heeft leren staan.

Wanneer man en vrouw zich op deze wijze verbinden met het tegengeslachtelijk deel in hun onbewuste, zal de man niet meer eenzijdig macho zijn en de vrouw niet meer eenzijdig afhankelijk. Beiden kunnen dan een evenwichtige krachtige persoonlijkheid ontwikkelen waarin spiritualiteit een plaats kan hebben en waarin ook de medemens een plaats heeft. (logion 22)

Maar wil een man zijn anima ontwikkelen, en een vrouw haar animus, dan is er één basisvoorwaarde: loskomen van het ouderlijk huis, loskomen van de behoefte aan verzorgd worden (het moederprincipe), en loskomen van de drang structuur van buitenaf te krijgen (het vaderprincipe). Daarom moet je je vader en moeder 'haten', waarbij haten de betekenis draagt van 'op de tweede plaats stellen'. De bedoeling is duidelijk: zolang je hangt aan een uiterlijke vader of moeder, en niet op eigen kracht voor jezelf kunt zorgen en jezelf geborgenheid kunt geven (moeder) en niet op eigen kracht in het leven kunt staan en eigen keuzen maken (vader), zo lang kun je niet begrijpen waar Jezus het over heeft. (logion 101).

Je zult Jezus pas kunnen volgen, wanneer je je innerlijke kracht (Vader met hoofdletter) en innerlijke geborgenheid en warmte (Moeder met hoofdletter) hebt gevonden en ontwikkeld. Blijf je afhankelijk, dan is het leven eindig. Word je innerlijk onafhankelijk, dan kun je contact leggen met het Al en het Goddelijke in jezelf, en ben je gebaard voor het Leven, het eeuwige. (logion 101). Innerlijk zelfstandig worden betekent tegelijkertijd je eigen leven leven,

en zelf verantwoording dragen voor wat je wilt en doet: je kruis opnemen (logion 55).

Wanneer een man zijn innerlijk vrouwelijke kant heeft ontwikkeld, en een vrouw haar innerlijk mannelijke kant, zijn ze psychisch heel sterk geworden en niet meer uit het veld te slaan. Sterker nog, ze zijn tot buitengewone dingen in staat (logion 48). Een balans tussen de man en zijn anima en een vrouw en haar animus kan echter niet tot stand komen wanneer je niet aan je Schaduw werkt, met andere woorden, wanneer je geen zelfkennis hebt.